

8.2.2017

Tulikivi Oyj
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016

Tulikivi Oy:n ja sen tytäryhtiöiden hallinto perustuu lakiin, yhtiöjärjestykseen ja 1.1.2016 voimaan tulleeseen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin. Yhtiö noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta. Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu hallinnointikoodin suosituksen 54 ja AML 2 luvun 6 §:n 3 momentin mukaisesti. Selvitys julkaistaan erillisenä hallituksen toimintakertomuksesta ja on luettavissa yhtiön internet-sivuilla ja vuosikertomuksessa.

Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Tulikivi Oyj laatii konsernitilinpäätöksen ja osavuosikatsaukset kansainvälisten EU:n hyväksymien IFRS-standardien mukaisesti. Konserni noudattaa tiedottamisessa arvopaperimarkkinalakia, soveltuvia Finanssivalvonnan asettamia standardeja ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöjä. Toimintakertomus ja emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan ohjeiden ja lausuntojen mukaisesti.

Tulikivi-konsernin organisaatio

Tulikivi-konserniin kuuluvat emoyhtiö Tulikivi Oy, Tulikivi U.S., Inc ja OOO Tulikivi. Konserniyrityksiä ovat lisäksi Tulikivi GmbH ja The New Alberene Stone Company, Inc., joilla ei ole enää liiketoimintaa.

Tulikivi-konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat yhtiökokouksen valitsema hallitus, hallituksen valiokunnat sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan apuna toimiva johtoryhmä.

Kuvaus hallituksen ja hallituksen valiokuntien kokoonpanosta ja toiminnasta

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet vuodeksi ker-

8.2.2017

rallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Konsernin emoyhtiön hallitus päättää tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpanoista.

Hallituksen kokoonpano

Tulikivi Oy:n 20. huhtikuuta 2016 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen lukumääräksi vahvistettiin viisi jäsentä.

Hallituksen jäsenten henkilötiedot

- Jyrki Tähtinen, s. 1961. Hallituksen puheenjohtaja. Oikeustieteen kandidaatti, MBA, asianajaja. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.
- Jaakko Aspara, s.1981. Kauppatieteiden tohtori, taiteen tohtori, diplomi-insinööri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.
- Markku Rönkkö, s. 1951. Kauppatieteiden maisteri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.
- Reijo Svanborg, s.1943. Diplomi-insinööri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.
- Heikki Vauhkonen, s. 1970. Tulikivi Oy:n toimitusjohtaja. Oikeustieteiden kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti.

Yhtiöstä riippumattomia hallituksen jäseniä ovat Jaakko Aspara, Markku Rönkkö, Reijo Svanborg ja Jyrki Tähtinen.

Nykyinen hallituskokoonpano poikkeaa Suomen listayhtiöiden hallintokoodin suosituksista koostumukseltaan perusteluna toimialaosaaminen ja hallituksen pieni koko.

Ajalla 1.1- 20.4.2016 hallituksen jäsenenä toimivat Jyrki Tähtinen, Markku Rönkkö, Reijo Svanborg, Heikki Vauhkonen ja Reijo Vauhkonen.

Hallituksen pääasialliset tehtävät

Hallituksen tehtävänä on osakeyhtiölain mukaan huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strate-

8.2.2017

giset tavoitteet, budjetin, investointien kokonaismäärän ja niiden jakautumisen sekä käytettävät palkkiojärjestelmät, päättää laajakantoisista sopimuksista ja riskienhallinnan periaatteista sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan, vahvistaa yhtiön vision ja toiminnassa noudatettavat arvot sekä organisaatiomallin, hyväksyy ja julkistaa osavuositarkastukset, vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen sekä määrittelee yhtiön osinkopolitiikan ja kutsuu koolle yhtiökokouksen. Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja kaikkien osakkeenomistajien etua.

Hallitus kokoontui vuonna 2016 12 kertaa. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli keskimäärin 100,0 prosenttia. Kunkin jäsenen osallistuminen kokouksiin ilmenee alempana olevasta taulukosta.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksella on kaksi valiokuntaa, nimitys- ja tarkastusvaliokunta. Hallitus valitsee valiokuntien jäsenet ja valiokuntien puheenjohtajat.

Nimitysvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana Jyrki Tähtinen sekä jäseninä Markku Rönkkö ja Heikki Vauhkonen. Nimitysvaliokunnan tehtäviin kuuluu hallituksen jäsenten valinnan valmistelu yhtiökokoukselle tehtävää ehdotusta varten, hallituksen jäsenten palkitsemisasioiden valmistelu ja hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaiden etsiminen. Nimitysvaliokunta kokoontui kaksi kertaa vuonna 2016.

Nimitysvaliokunnan jäsenten henkilötiedot:

- Jyrki Tähtinen, s. 1961. Oikeustieteen kandidaatti, MBA, asiantuntija. Puheenjohtaja. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.
- Markku Rönkkö, s. 1951. Kauppatieteiden maisteri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä.
- Heikki Vauhkonen, s. 1970. Oikeustieteiden kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana Markku Rönkkö sekä jäseninä Reijo Svanborg ja Heikki Vauhkonen. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa ja tehostaa hallituksen työskentelyä yhtiön taloudellista raportointia ja valvontaa koskevien asioiden käsittelyssä sekä huolehtia yhteydenpidosta tilintarkastajiin. Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa vuonna 2016. Valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli keskimäärin 100,0 prosenttia.

8.2.2017

HALLITUKSEN JÄSENTEN OSALLISTUMINEN HALLITUKSEN, TARKASTUSVALIOKUNNAN, NIMITYSVALIOKUNNAN KOKOUKSIIN 1.1. – 31.12.2016:

	hallitus	tarkastus- valiokunta	nimitys- valiokunta
Jyrki Tähtinen	12/12		
Jaakko Aspara (20.4. alkaen)	10/10		
Markku Rönkkö	12/12	4/4	2/2
Reijo Svanborg	12/12	4/4	
Heikki Vauhkonen	12/12	4/4	2/2
Reijo Vauhkonen (20.4. asti)	2/2		

Toimitusjohtaja

Tulikivi Oy:n toimitusjohtaja on Heikki Vauhkonen. Toimitusjohtajan tehtävänä osakeyhtiölain mukaan on hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. Toimiin, jotka yhtiön toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, mikäli hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa on hallitukselle niin pian kuin mahdollista annettava toimenpiteestä tieto. Toimitusjohtaja vastaa operatiivisesta toiminnasta, budjetin toteutumisesta, Tulikivi-konsernin tuloksesta ja alaistensa toiminnasta.

Johtoryhmä

Operatiivisen toiminnan johtamisessa ja suunnittelussa toimitusjohtaja on avustanut johtoryhmä, jonka jäseniä ovat toimitusjohtajan lisäksi talous- ja hallintojohtaja Jouko Toivanen, kotimaan myyntijohtaja Markku Prättälä, markkinointipäällikkö Saskia Kerkkänen, verhouskivien ja Saksan myyntijohtaja Martti Purtola, tuotekehityspäällikkö Jari Sutinen ja Juuan vuolukivituotannon ja louhoksen päällikkö Simo Kortelainen. Johtoryhmä kokoontui 46 kertaa vuonna 2016.

Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

8.2.2017

1. Kuvaus valvontaympäristöstä

Tulikiven liikeidea ja arvomaailma

Tulikivi-konserni on erikoistunut luonnonmateriaaleista valmistettavaan korkealaatuisiin tulisijoihin, saunankiukaisiin ja sisustuskivituotteisiin. Asiakkaamme arvostavat tuotteidemme ekologisuutta, esteettisyyttä ja niiden tuomaa viihtyisyyttä sekä puulämmityksen hyötyjä. Tulikivi on uudistumiskykyinen asiakkaitaan, yrittäjyyttä ja rehtiä toimintaa arvostava yritys.

Ympäristöpolitiikka

Kaivostoiminnan harjoittaminen edellyttää kaivospiirin muodostamista sekä ympäristölupaa. Kaivostoimintaa säännellään kaivoslaissa ja ympäristölainsäädännössä. Louhinnasta vastaava johtaja vastaa siitä, että kaivostoiminnan luvat ovat voimassa ja ajan tasalla.

Ympäristöstrategian tavoitteena Tulikivellä on ympäristötyön järjestelmällinen eteneminen määritellyillä osa-alueilla. Ympäristötyön päämäärä on luonnonvarojen säästeliäs käyttö sekä prosessien ja tuotteiden hallinta niin, että ne kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä. Konserni noudattaa toimintaansa liittyvää ympäristölainsäädäntöä ja normeja sekä tekee toiminnassaan jatkuvan parantamisen kautta ennakkoivaa ympäristötyötä. Konsernissa tunnistetaan ja tunnetaan oma vastuu ympäristötoimijana.

Suunnittelu- ja seurantaprosessit

Konsernin toiminta suunnitellaan ja toiminnan tehokkuus varmistetaan vuosittain toteutettavassa strategiasuunnitteluprosessissa ja budjetointiprosessissa. Suunnitelmien toteumista ja toimintaympäristön kehitystä seurataan kuukausiraportoinnin, osavuositilauksien ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä.

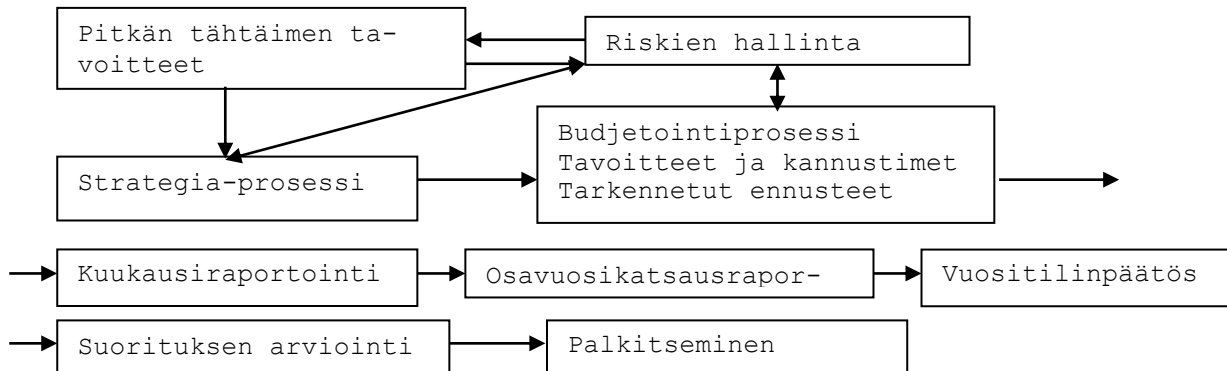
Riskianalyysi ja riskienhallinta ovat Tulikivi-konsernissa osa vuosittain toteutettavaa strategista suunnitteluprosessia ja operatiivista toimintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena konsernissa on varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tuloksellista, in-

8.2.2017

formaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

KUVA: Suunnittelu- ja seurantaprosessi

Sisäinen valvonta on osa suunnittelu- ja seurantaprosessia.

Valvontatoiminnot

Organisaation ja toimenkuvien mukaisesti valtaa ja vastuuta delegoidaan budjettivastuullisille ja linjaorganisaation vastuuhenkilöille. Toiminnan lakien ja säädösten mukaisuus varmistetaan toimintokäsikirjan ja muun sisäisen ohjeistuksen kautta.

KUVA: Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävien vastuujako

Vastuunjako	Valvontatoiminnot
Hallitus	- sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden määrittely - vastuu valvonnan toimivuuden seurannasta - hyväksyy riskienhallintaperiaatteet - tilintarkastajien raporttien käsittely - kannustinjärjestelmän määrittäminen

8.2.2017

Tarkastusvaliokunta	- sisäisen valvonnan tehokkuuden arviointi - raportointiin liittyen asioiden käsittely - yhteydenpito tilintarkastajiin
Toimitusjohtaja johtoryhmän avustamana	- sisäisen valvonnan osatekijöiden olemassaolon ja toimivuuden valvonta - valvoo, että toiminta on asetettujen arvojen mukaista - muokkaa toimintaperiaatteet ja -politiikat - vastaa resurssien tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta käytöstä - valvontamekanismien (hyväksymisperiaatteet, täsmäytykset ja raportointi) määrittäminen - määrittää riskienhallinnan toimintatavat ja riskienhallintakeinot
Johtoryhmän jäsen, vastuualueensa mukaan: kotimaan myynti, markkinointi, tuotekehitys, Saksa ja verhoukivet, tuotanto ja louhinta, hallinto ja talous	- antavat oman vastuualueensa osalta vastuun yksityiskohtaisempien valvontatoimien käyttöönotosta henkilölle, jotka ovat vastuussa eri toiminnoista. Vastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta omalla vastuualueella - omalle vastuualueelle kuuluvien riskien hallinta
Talous- ja hallintojohtaja	- sisäinen laskenta: tulosten seuranta ja analysointi - ulkoinen laskenta ja raportointi
Tilintarkastaja	- lakisääteinen tilintarkastus - laajennettu tarkastus hallituksen tai tarkastusvaliokunnan toimeksiannosta - raportointi tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle

Vuonna 2016 toiminnan painopisteenä on ollut tietojärjestelmien käytön tehostaminen ja raportoinnin laadun parantaminen. Toiminnanohjausjär-

8.2.2017

jestelmä sisältää tarpeelliset kontrollimekanismit sisäiseen valvontaan.

Sisäistä valvontaa suorittavat organisaation yllämainitut tahot käyttäen tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita. Vuonna 2016 tarkastuksen painopistealueina olivat sisäisen valvonnan järjestelyt ja raportointi, myyntitoiminnot, hankintaprosessin ja maksuliikenteen kontrollit, vaihto- ja käyttöomaisuus. Konsernissa ei ole konsernin koko ja toiminnan luonne huomioiden katsottu tarpeelliseksi nimittää sisäistä tarkastajaa. Hallitus voi halutessaan käyttää ulkopuolista asiantuntijaa haluamallaan osa-alueilla.

Riskienhallinta on osa yhtiön valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti osana normaalia liiketoimintaa.

2. Riskien arviointi

Riskienhallinnan avulla varmistetaan, että Tulikivi-konsernin liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä hallitaan mahdollisimman tehokkaasti siten, että konsernin strategiset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Tavoitteille on määritetty riskirajat. Riskirajojen ylittyminen tai poikkeamat toimintasuunnitelmissa edellyttävät, että vastuuhenkilö ryhtyy tehostetusti riskienhallintakeinojen käyttämiseen. Taloudellisten riskirajojen ylittyminen tulee esille jatkuvan raportoinnin yhteydessä.

KUVA: Riskien kartoitus ja riskienhallinta

Riskianalyysi ja riskien järjestäminen merkittävyys mukaan	- riskien nimeäminen konsernitasolla ja vastuualueittain - riskien vaikuttavuuden ja todennäköisyyden arviointi - määritellään riskirajat asetuille tavoitteille - määritellään kontrollipisteet - raportointiin liittyvien riskien kartoitus
--	---

8.2.2017

Riskienhallinta	- riskien hallintatoimenpiteiden määrittely - vastuuhenkilöiden nimeäminen toimenpiteille - toteutuksen aikajänteestä sopiminen - toimenpiteiden toteuttamisen seurantatavan määrittely
Riskienhallintaprosessin valvonta	- vastuuhenkilöt raportoivat toimitusjohtajalle riskien toteutumisesta, tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tehokkuudesta - riskiarvioinnit kontrollien osalta
Riskienhallintaprosessin jatkuvuus	- kuluvan kauden toimenpiteet ja toimintaympäristö ja sen ennustettavissa olevat muutokset vaikuttavat seuraavan kauden suunnitelmiin ja riskienhallintatoimenpiteisiin - riskienkartoitukseen kerätään taustamateriaalia osana jatkuvaa toimintaa.

3. Raportointijärjestelmä ja siihen liittyvä sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Raportointijärjestelmän mukaisesti toimitusjohtaja raportoi hallitukselle kuukausittain konsernin ja eri tuoteryhmien toiminnasta sekä tuloksesta ja poikkeamista budjettiin ja tarkennettuihin ennusteisiin nähden, neljännesvuosittain osavuositarkastukseen / vuositilinpäätökseen perustuvasta operatiivisesta tuloksesta ja muutoin välittömästi olennaisista muutoksista toimintaympäristössä. Vastuuhenkilöt raportoivat sisäisen raportointijärjestelmän mukaisesti.

Konsernin raportoinnista vastaa emoyhtiön talousjohtaja. Kotimaisten yhtiöiden kirjanpito ja konsernilaskenta suoritetaan emoyhtiön talousosastolla. Ulkomaisten tytäryhtiöiden kirjanpito ja raportointi hoidetaan paikallisesti, riittävää asiantuntemusta omaavissa tilitoimis-

8.2.2017

toissa tai muutoin ulkopuolisia asiantuntijoita hyödyntäen. Emoyhtiön tilintarkastajat vertaavat Venäjän tytäryhtiön venäläisen raportoinnin ja emoyhtiön konsernitilinpäätöstä varten toimitettavan taloudellisen raportoinnin sisällön.

Raportoinnin oikeellisuus varmistetaan talousraportoinnin ohjeistuksella, henkilöstön ammattitaidon ylläpidolla, tietojärjestelmien luotettavuudella, normaaleilla valvontamekanismeilla ja laajennetun tarkastuksen avulla. Raporttien poikkeamat budjetista ja toimintasuunnitelmista ohjaavat analysoimaan tilannetta tarkemmin ja etsimään poikkeamien syyt.

Taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta valvoo talous- ja hallintojohtaja ja tilintarkastus sekä aika ajoin toteutettava tietojärjestelmätarkastus. Toiminnan lakien ja sääntöjenmukaisuus pyritään varmistamaan käyttämällä ulkopuolisten asiantuntijoiden osaamista ja palveluita.

Yhtiöllä on taloudellisen raportointijärjestelmän toimivuuden varmistava ohjeistus, jota organisaation on noudatettava. Organisaation osaaminen varmistetaan tiedotus- ja koulutustilaisuuksissa. Tilinpäätöksen valmistelukouksissa käydään läpi laskentaperiaatteiden ja lainsäädännön muutoksia ja aikataulutukset.

Tarkastusvaliokunta arvioi taloudellisen raportointijärjestelmän toimivuutta mm. tulossennusteiden toteuma-analyysien perusteella sekä raportoinnin virheettömyysarviointin avulla neljännesvuosittain. Arviointiin kuuluu myös väärinkäyttöksiin ja lainvastaiseen toimintaan liittyvien riskien läpikäyminen. Tilintarkastus tarkastaa poikkeamaportoinnin sisällön laajennetun tarkastuksen yhteydessä. Johtoryhmän jäsenet seuraavat kuukausittain tulosraportoinnin oikeellisuutta ja arvioivat vastualueidensa tulospoikkeamien syyt.

4. Viestintä ja tiedotus

Raportointia ja laskentaperiaatteita koskevasta ohjeistuksesta tiedotetaan kaikille talousasioista vastaaville henkilöille ja kaikille muille, jotka tuottavat tietoa ja tarkastustuloksia talouden järjestelmään. Toimitusjohtaja raportoi tarkastusvaliokunnalle sisäisen valvonnan, ml. raportoinnin oikeellisuus, alueella havaituista puutteis-

8.2.2017

ta. Tilintarkastuksen ja laajennetun tarkastuksen raportit sekä vastuuhenkilöiden antamat selvitykset raportteihin käsitellään tarkastusvaliokunnan kokouksissa. Tarkastusvaliokunta raportoi hallitukselle tekemistään havainnoista sekä organisaatiolle antamistaan ohjeista ja suosituksista.

Konsernin viestinnästä vastaa toimitusjohtaja. Konsernissa on viestinnän toimintaohjeet, joka kattaa toimintaohjeet sisäiselle ja ulkoiselle viestinnälle. Lisäksi on määritelty näihin liittyen puheoikeuden omaavat henkilöt.

5. Valvonnan seuranta

Sisäisen valvonnan tehokkuutta arvioidaan säännöllisesti johtamis- ja ohjaustoimien yhteydessä ja erikseen tarkastusraporttien valmistuttua. Taloudellisen raportoinnin osalta vertailut toteuman ja tavoitteen välillä, erilaiset täsmäytykset ja toiminnallisten raporttien säännönmukaisuuden valvonta ovat jatkuvasti toteuttavia seurantatoimenpiteitä.

Suunnittelu- ja seurantakokoukset sisältyvät hallituksen vuosisuunnitelmaan. Tietojärjestelmät ovat pääpiirteissään vakiintuneita ja niiden luotettavuutta arvioidaan ulkopuolisen asiantuntijan toimesta säännöllisesti.

6. Tilintarkastus

Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajana on toiminut KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

